

ความเป็นองค์การตุลาการ และวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

1

รากฐานและความเป็นศาล (Foundation & Nature of Courts)

กำเนิดการปฏิรูปศาลไทย

(พ.ศ. 2439-2453)

โดย กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
“ความเป็นอิสระจากการแทรกแซง”

7 องค์ประกอบความเป็นศาล

- กฎหมาย
- วิธีพิจารณา
- ความศักดิ์สิทธิ์
- ผู้พิพากษา
- ความยุติธรรม
- เที่ยงธรรม
- การยอมรับ
- การยอมรับ

หลักการรักษาความเป็นศาล

- อิสระ
- เปิดเผย
- มีเหตุผล
- ราคาถูกลง

5

ระบบพิจารณา (Inquisitorial System)

2

ประเภทของศาล

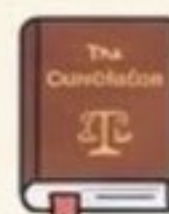
ศาลยุติธรรม

ศาลปกครอง

ศาลทหาร

ศาลรัฐธรรมนูญ

4

บทบาทและหน้าที่สำคัญ (8 ประการหลัก) ของศาลรัฐธรรมนูญ

- ① ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (กฎหมาย)
- ② วินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ (สภา, ครม., องค์การอิสระ)
- ③ พิทักษ์ระบอบประชาธิปไตย (การล้มล้างการปกครอง)
- ④ วินิจฉัยสถานะบุคคล (ส.ส., ส.ว., สมต.)
- ⑤ ตรวจสอบร่างกฎหมายยับยั้ง
- ⑥ ป้องกับทุจริตงบประมาณ
- ⑦ วินิจฉัยหนังสือสัญญา
- ⑧ คุ่มครองสิทธิและเสรีภาพ

6

ผลคำวินิจฉัย (Decisions & Effects)

เป็นเด็ดขาด
ผูกพันทุกองค์กร

3

โครงสร้างองค์ประกอบศาลรัฐธรรมนูญ (Composition of Constitutional Court)

ตุลาการ 9 คน

ที่มา : ศาลฎีกา, ศาลปกครอง, ผู้ทรงคุณวุฒิสาขา
นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์, อดีตข้าราชการระดับสูง/อัยการ

*กรณีที่ยื่นไม่ได้ (พรป.วิธีพิจารณาฯ ม. 47)

- (1) การกระทำของรัฐบาล
- (2) มีกระบวนการเฉพาะอยู่แล้ว
- (3) ยังไม่ใช่ช่องทางตามกฎหมายให้ครบ
- (4) อยู่ระหว่างศาลอื่น / ศาลอื่นตัดสินถึงที่สุดแล้ว
- (5) การกระทำของคณะกรรมการ (ตาม ม.192)
- (6) การบริหารงานบุคคลฝ่ายตุลาการ / วินัยทหาร

7

ผู้มีสิทธิเสนอคำร้อง (Who Can Petition)

ฝ่ายการเมือง

(ส.ส., ส.ว., สมต., นายกฯ)

องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(กกต., ป.ป.ช., ฯลฯ)

ฝ่ายตุลาการ

(ศาลยุติธรรม, ปกครอง, ทหาร)

ประชาชน

ผ่านผู้ตรวจการแผ่นดิน/อัยการ